

Forum for Natur og Friluftsliv - Sør-Trøndelag

Sandgata 30, 7012 Trondheim
Tlf.: 94109461 E-post: sor-trondelag@fnf-nett.no

Orkdal kommune
postmottak@orkdal.kommune.no

Trondheim, 27. januar 2017

Uttalelse til reguleringsplan for Furumoen

FNF er et samarbeidsnettverk for naturvern- og frilufsorganisasjoner på fylkesnivå. I Sør-Trøndelag er elleve organisasjoner tilknyttet FNF som til sammen har 33 000 medlemskap. Vi arbeider for å bevare natur og mulighetene å utøve friluftsliv, både i nærmiljøet og i villmark, i skogen og på fjellet.

Uttalelsen støttes av: FIVH-Trondheim, Naturvernforbundet i Sør-Trøndelag, Norges Jeger og Fiskerforbund i Sør-Trøndelag, Norsk Botanisk forening Trøndelagsavdelinga, Norsk Ornitologisk Forening avdeling Sør-Trøndelag, Syklistenes Landsforening, Trondhjems Turistforening og Trondheim Turmarsjforening.

Vi viser til og opprettholder i sin helhet vår uttalelse fra 27. oktober 2016, i forbindelse med oppstart av planarbeidet for reguleringsplanen (vedlagt nedenfor). Vi mener foreliggende reguleringsplan ikke gir grunn til å endre vårt standpunkt eller konklusjon, som er:

Vi fraråder planene om å omregulere området til industri. Det bør isteden utredes hvilke alternative arealer som kan benyttes til et slikt industriområde, med få konsekvenser for natur, friluftsliv og dyrkbar mark.

Tilleggs kommentarer

Det er positivt at det nye planforslaget har med at tiltaket skal utredes i henhold til vannforskriften og beskyttelsesregimet for nasjonale laksevasdrag.

Furumokjela er en kroksjø, en rødlistet naturtype som skal bevares og restaureres, bl.a. i tråd med vannforskriften §12. Økologisk tilstand i Furumokjela i dag er moderat¹, og for å tilfredsstille miljømålene etter vannforskriften skal denne heves til god eller svært god. Her er det flere faktorer som må vurderes grundig: En restaurering kan inkludere åpning mot elven til fordel for bl.a. sjøørreten og muligens laksesmolt, samtidig som avrenningen av næringsstoffer fra åkrene bør begrenses. Mye insekter som klekker i kroksjøen gir i dag godt næringsgrunnlag for mange fuglearter. I gjeldende planforslag foreslås det derimot å fylle igjen Furumokjela, og reetablere den lenger sør. Vi regner det som lite realistisk å lykkes med å flytte/reetablere kroksjøen med hele dens økosystem til en alternativ lokalitet, men det må utredes grundig. (Også dyrkbar jord er et komplisert økosystem som er tilpasset lokale miljøforhold.)

I forrige høringsuttalelse ba vi om å få utredet alternative arealer, og viste til naturmangfoldloven § 12 og vannforskriften § 12. Om dette kan vi også vise til plan og bygningsloven § 4-1 andre ledd første punktum. Det er heller ikke nå foreslått eller utredet alternative lokaliseringer, noe vi mener er i strid med loven.

¹ <http://vann-nett.no/portal/Water?WaterbodyID=121-558-R>

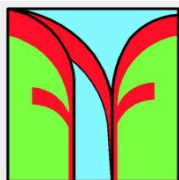
Vi tar også med plan og bygningslovens § 1-8 om forbud mot tiltak mv. langs sjø og vassdrag innenfor 100-metersbeltet, og mener dette må tas med i vurderingene.

Friluftsmeldingen² understreker at kulturlandskapet er svært viktig for friluftslivet, som supplement til og korridorer til flotte naturområder. Som vi skrev i forrige uttalelse er det aktuelle området svært viktig nærturterreng som bør ivaretas. Vern av kulturlandskap er viktig av flere årsaker. I natur- og friluftsperspektiv gir det god arealutnyttelse å beholde den beste matjorden til matproduksjon, fordi man samtidig reduserer konflikten om arealer andre steder. Dårligere jord krever større areal for å opprettholde matproduksjonen, og dermed økt press på og konflikt om andre arealer.

Erik Brenna
Fylkeskoordinator
FNF Sør-Trøndelag

Vedlagt nedenfor er vår uttalelse fra 27. oktober, som vi opprettholder.

2 Meld. St. 18 (2015–2016), *Friluftsliv — Natur som kilde til helse og livskvalitet*;
<https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/meld.-st.-18-20152016/id2479100/>

Forum for Natur og Friluftsliv - Sør-Trøndelag

Sandgata 30, 7012 Trondheim
Tlf.: 94109461 E-post: sor-trondelag@fnf-nett.no

Orkdal kommune
postmottak@orkdal.kommune.no

Trondheim, 27. oktober 2016

Uttalelse til oppstart av reguleringplan for Furumoen

FNF er et samarbeidsnettverk for naturvern- og friluftslivorganisasjoner på fylkesnivå. I Sør-Trøndelag er elleve organisasjoner tilknyttet FNF som til sammen har 33 000 medlemskap. Vi arbeider for å bevare natur og mulighetene å utøve friluftsliv, både i nærmiljøet og i villmark, i skogen og på fjellet.

I beskrivelsen står det at av 200 daa areal avsatt til LNFR-formål i kommuneplanen vil 170 bli industritomt, hvorav 140 daa i dag brukes til kornproduksjon. Inngrepet vil få «vesentlig virkning for miljø og samfunn» på arealet som befinner seg i de indre delene av Orkladeltaet. Øvrig vil bli avsatt til vei og grøntareal.

Sammendrag av vår uttalelse

Vi mener området ikke er egnet som industriområde, slik at videre arbeid med planendringer for området bør stanses. De negative konsekvensene er for store. Området bør heller ivaretas med sitt landbruks-, natur- og friluftslivformål (LNFR), og man bør utarbeide en plan for forbedring og restaurering av de eksisterende verdiene, inkludert kantsonene og kroksjøen. Inngrepet vil ødelegge Furumokjela, som er en kroksjø, en rødlistet naturtype. I tillegg er Orkla et nasjonalt laksevassdrag. Vi mener industriområdet vil komme i strid med bl.a. vannforskriften. Det vil skade nærturterrenget, som er vurdert til å ha svært viktig verdi. Det bør heller vurderes alternative lokaliseringer for industriområdet som medfører mindre konflikter for natur og friluftsliv. Kommunen bør utarbeide en kommunedelplan for naturmangfold før kommunen utreder denne og andre planer som påvirker naturmangfoldet.

Vi vil begrunne dette nærmere nedenfor. (Vi fikk innvilget noe utsatt frist av saksbehandler.)

LNFR-område

Arealet er i kommunedelplanen som vist i Orklakart avsatt til landbruks, natur- og friluftslivformål (samt reindrift); LFNR³. Vi mener dette bør videreføres, spesielt som følge av arealets potensiale for forbedring og restaurering for natur og friluftsliv/rekreasjon, noe vi kommer tilbake til.

Friluftsliv og rekreasjon

Deler av området Orklaparken vil bli berørt av planene, og er et kartlagt friluftsområde og nærturterrenge av svært viktig verdi⁴, med høyeste verdivurdering (5 av 5) for bruk, opplevelseskvaliteter, egnethet, utstrekning og tilgjengelighet. Området har også blant annet svært høyt potensiale (4 av 5) ut over dagens bruk. Det aktuelle planområdet er i selve Orkanger sentrum, og bør snarere tas bedre vare på enn å bygges ned, slik at det kan benyttes som inngangsport til naturopplevelser og rekreasjonsområder sørover langs elven. Dette vil også ha stor verdi for folkehelsen, og vi kan vise til våre innspill og dokumentasjon om dette i høringsuttalelsen om Orkdals planstrategi som vi leverte så sent som 24. september i år. Høsting fra naturen er en viktig del av friluftslivet, inkludert fiske. Som nasjonalt laksevassdrag må kommunen ta nødvendige

3 http://webhotel3.gisline.no/WebInnsyn_Orkla/Klient/Vis/WebInnsyn_Orkla

4 <http://faktaark.naturbase.no/KartlagtFriluftsliv?id=FK00002732>

hensyn til dette.

Vannforskriften og nasjonalt laksevasdrag

Det er krav om å opprettholde eller gjenopprette god økologisk tilstand og god kjemisk tilstand i vann og vassdrag. Orkla ble i 2007 vedtatt som nasjonalt laksevasdrag. Vi forventer at både laksen og sjøørreten blir tatt hensyn til, og viser spesielt til vannforskriften §§ 12 og 14⁵.

Furumokjela

Vi viser til Orkdal kommunes grønnstrukturplan 2010-2022 for Furumokjela⁶, og ber om at kommunen opprettholder at Furumokjela (kroksjø, på rødlisten over naturtyper) skal bevares, spesielt med tanke på sjøørreten, samt at den skjøttes og restaureres til fordel for naturverdiene, rekreasjon/friluftsliv og vannsystemet. Kroksjøen er [kan bli] viktig som oppvekstområde for sjøørret og laksesmolt. Områdets natur- og friluftsverdier bør sees i lys av dets potensiale, ikke bare hvordan det ser ut i dag.

Kantsone

Kantsonen langs elven bør ivaretas, og det bør gjøres tiltak for å restaurere kantsonevegetasjon med kantskog. En kantsone på 10 meter vil ifølge Fylkesmannen i Sør-Trøndelag⁷ som regel oppfylle kravene i vannressursloven⁸. Eksisterende turvei kan kombineres med dette, men av hensyn til restaurering av kantsonen kan den fordel kan trekkes noen meter lenger bort fra elvebredden.

Naturmangfold – kommunedelplan

Området huser den rødlistede naturtypen kroksjøer/kjeler, samt en rekke fuglearter som er rødlistet og/eller av særlig stor forvaltningsinteresse. Under behandlingen av stortingsmeldingen om naturmangfold⁹ vedtok et flertall på stortinget at det skal utarbeides statlige planretningslinjer til kommunene om å utrede en kommunedelplan for naturmangfold. Vi mener derfor kommunen bør vente til en slik kommunedelplan er på plass før man utreder planer som medfører gjør større inngrep i viktige naturområder.

Alternativ lokalisering

Vi viser til naturmangfoldloven § 12 og vannforskriften § 12 som hhv, sier man må vurdere alternative lokaliseringer for å unngå eller begrense skader på naturmangfoldet, og det er et vilkår for inngrep ved vannforekomst at alle praktisk gjennomførbare tiltak settes inn for å begrense negativ utvikling i vannforekomstens tilstand.

Konklusjon

Vi fraråder planene om å omregulerer området til industri. Det bør isteden utredes hvilke alternative arealer som kan benyttes til et slikt industriområde, med få konsekvenser for natur, friluftsliv og dyrkbar mark.

Uttalelsen støttes av: FIVH-Trondheim, Naturvernforbundet i Sør-Trøndelag, Norges Jeger og Fiskerforbund i Sør-Trøndelag, Norsk Botanisk forening Trøndelagsavdelinga, Norsk Ornitologisk Forening avdeling Sør-Trøndelag, Syklistenes Landsforening, Trondhjems Turistforening og Trondheim Turmarsjforening.

Erik Brenna
Fylkeskoordinator
FNF Sør-Trøndelag

5 <https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2006-12-15-1446>

6 <http://www.orkdal.kommune.no/file.axd?fileDataID=788e49d6-fdec-4e9b-82ae-6c12f56584c0>

7 <https://www.fylkesmannen.no/Sor-Trondelag/Miljo-og-klima/Vann/Kantskog/>

8 <https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2000-11-24-82>

9 Meld st 14 (2015-2016), *Natur for livet – Norsk handlingsplan for naturmangfold*:

<https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/meld.-st.-14-20152016/id2468099/>, Innst. 294 S (2015-2016) s. 28 og vedtak XVI: <https://www.stortinget.no/globalassets/pdf/innstillinger/stortinget/2015-2016/inns-201516-294.pdf>, se også: <https://www.regjeringen.no/no/tema/plan-bygg-og-eiendom/plan--og-bygningsloven/plan/statlige-planoppgaver/statlige-planretningslinjer-spr/id664274/>